

*Is it a 'Mitzvah' to Vote?***(1) דברים פרשת שופטים פרק יז**

(יד) פִּי תָבֵא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִקְנֶה אֱלֹהֶיךָ נְתוּן לָךְ וּיְרַשְׁתָּהּ וַיִּשְׁכַּתָּהּ בָּהּ וְאָמַרְתָּ אֲשִׁימָה עָלַי מֶלֶךְ כְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סָבִיבָתִּי: (טו) שׁוֹם תִּשִּׂים עָלַי מֶלֶךְ אֲשֶׁר יִבְחַר יִקְנֶה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ מִקְרָב אֲחֵיךָ תִּשִּׂים עָלַי מֶלֶךְ לֹא תוּכַל לָתֵת עָלַי אִישׁ נָכְרִי אֲשֶׁר לֹא אֲחֵיךָ הוּא:

(2) רמב"ם הלכות מלכים פרק א**הלכה א**

שלש מצות נצטוו ישראל בשעת כניסתן לארץ, למנות להם מלך שנאמר שום תשים עליך מלך, ולהכרית זרעו של עמלק שנאמר תמחה את זכר עמלק, ולבנות בית הבחירה שנאמר לשכנו תדרשו ובאת שמה.

הלכה ג

אין מעמידין מלך בתחילה אלא על פי בית דין של שבעים זקנים ועל פי נביא, כיהושע שמינהו משה רבינו ובית דינו, וכשאוול ודוד שמינם שמואל הרמתי ובית דינו.

הלכה ה

נביא שהעמיד מלך משאר שבטי ישראל, והיה אותו המלך הולך בדרך התורה והמצוה ונלחם מלחמות ה', הרי זה מלך וכל מצות המלכות נוהגות בו, אע"פ שעיקר המלכות לדוד ויהיה מבניו מלך, שהרי אחיה השילוני העמיד ירבעם ואמר לו והיה אם שמוע תשמע את כל אשר אצוך ובניתי לך בית נאמן כאשר בניתי לדוד וגו', ואמר לו אחיה ולבנו אתן שבט אחד למען היות ניר לדוד עבדי כל הימים לפני בירושלים.

(3) רמב"ם הלכות סנהדרין פרק ה הלכה א

אין מעמידין מלך אלא על פי בית דין של שבעים ואחד, ואין עושין סנהדרי קטנה לכל שבט ושבט ולכל עיר ועיר אלא על פי בית דין של שבעים ואחד, ואין דנין לא את השבט שהודח כולו ולא את נביא השקר ולא את כהן גדול בדיני נפשות אלא בבית דין הגדול, אבל דיני ממונות [של כהן גדול] בשלשה, וכן אין עושין זקן ממרא ולא עושין עיר הנדחת ולא משקיין את הסוטה אלא בבית דין הגדול, ואין מוסיפין על העיר ועל העזרות ולא מוציאין למלחמת הרשות ולמדידת החלל אלא על פי בית דין הגדול, שנאמר כל הדבר הגדול יביאו אליך.

(4) שו"ת משפט כהן (ענייני ארץ ישראל) סימן קמד

בע"ה, י"ט טבת תרע"ו, סט - גלן. שלו' רב לכבוד אהובי הרב המאוה"ג סוע"ה הגביר הנעלה מו"ה זלמן פינס שליט"א. אהדשה"ט באה"ר. אחרי אשר נטרדתי זמנים הגונים בענינים שונים, פנית כעת לעיין קצת בדברי כת"ר בענין מכתבי והענין שהננו עסוקים בו...

...ומ"ש כת"ר, דאם מלחמות ממשפט המלוכה הן, איך נלחמו החשמונאים כנגד חיילות סוריא בלא מלך. הנה על המלחמה היסודית של החשמונאים, שהיתה ביחוד נגד השמד ושעת הגזירה של היונים, להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך, ע"ז אין מה לשאול כלל, שהרי גם על מצוה קלה יהרג וא", ואיך לא תהי' רשות וגם חובה להתחזק במלחמה, כדי לבטל את כח השמד ולהעמיד את כללות הדת על תילה. ועל המלחמות הבאות אח"כ, שגם המלכים הכשרים שבהם נלחמו, אז הלא כבר היו מלכים מועמדים ע"פ הסכמת האומה. אמנם יש לדייק מלשון הרמב"ם בפ"א דמלכים הלכה ח', שכתב: נביא שהעמיד מלך משאר שבטי ישראל, והי' אותו המלך הולך בדרך התורה והמצוה ונלחם מלחמות ה', ה"ז מלך, וכל מצות המלכות נוהגות בו, שדוקא ע"פ נביא הוא זהו מלך, ולא ע"פ הסכמת האומה בלא נביא, ובזמן החשמונאים כבר פסקה הנבואה מכבר, וכ"כ בהלכה ג' שם: אין מעמידין מלך בתחילה אלא ע"פ ב"ד של שבעים זקנים וע"פ נביא, דמשמע דתרוייהו בעינן ב"ד של שבעים זקנים וגם נביא. אלא שמדבריו כאן בהלכה ג' הי' אפשר לומר, דלכתחילה היא המצוה בכך, אבל אם העמידו ישראל מלך בלא נביא ג"כ הרי זה מלך לכל מצות המלכות. ובזה הי' מקום לישב הסתירה מפ"ה דסנהדרין ה"א, שכתב אין מעמידין מלך אלא ע"פ ב"ד של שבעים ואחד, ולא הזכיר נביא, משום דבדיעבד ה"ז מלך, אבל בהלכה ח' דה' מלכים כאן, שכתב לשון בדיעבד: נביא שהעמיד, משמע דגם בדיעבד א"א להעמיד מלך בלא נביא, ואין לו דין מלך, וצריך לומר דבזמן שיש נביא בישראל גם בדיעבד אין מלך עומד בלא נביא, אבל כשאין נביא אז מעמידין ע"פ ב"ד הגדול. ואולי כונת הרמב"ם, דדוקא בזמן שעומד ג"כ מלך מבית דוד, אם העמיד נביא מלך אחר על חלק מישראל או רובו יש לו דין מלכות, וזה א"א בלא נביא, ומייתי המשל מירבעם שהעמידו אחיה השילוני, אע"פ שהי' רחבעם יושב על כסאו, ומן הדין מלך בן מלך א"צ משיחה, שהמלכות ירושה היא כמש"כ שם בפ"ב ה"ו, אבל כשיש עיכוב ואין עומד מלך

מבית דוד, כשכבר נפסקה שלשלת הירושה מכמה דורות ע"י הגלות, ולא נתברר מי הוא הזוכה לשבת על הכסא, אז מעמידין גם בלא נביא אלא ע"פ ב"ד. וזה ה' ענין מלכות בית חשמונאי. ומה שכתב הרמב"ן (בראשית מ"ט י'), שעשו שלא כראוי על אשר לא החזירו המלכות לבית דוד, בודאי ה' ראוי להשתדל בזה, ואם אולי היתה בזה העכבה, מצד המלכיות המושלות אז עליהם, ה' ראוי לדבריו עכ"פ למנע מלקבל מלכות לכתחילה. אבל מ"מ כשמנוהו ישראל בהסכמת סנהדרין, שראו ג"כ שיש צורך בדבר, ואולי ראו שבלא עזרתם של החשמונאים, שזכו לתפארת גדולה באומה, מצד מעשיהם הגדולים וקדושת חסידותם ותורתם המרובה, לא ה' אפשר להעמיד מלך מב"ד, ע"כ הסכימו גם הם על המינוי שלהם, ולא נחשב זה להסנהדרין לדבר שאינו ראוי, גם לדעת הרמב"ן, כ"א להחשמונאים עצמם, שהם היו יכולים להשתדל בדבר, ע"פ הסכמת האומה; ואי אפשר לדעת פרטי המצב אז, אע"פ שכתובים לפנינו רושמי דה"י, כמשכ"ל בשם הרמב"ם במו"נ, ע"ד ערך הידיעה של העבר מהדברים הנכתבים. וחז"ן מזה נראים הדברים, שבזמן שאין מלך, כיון שמשפטי המלוכה הם ג"כ מה שנוגע למצב הכללי של האומה, חוזרים אלה הזכיות של המשפטים ליד האומה בכללה. וביחוד נראה שגם כל שופט שקם בישראל דין מלך יש לו, לענין כמה משפטי המלוכה, וביחוד למה שנוגע להנהגת הכלל. ואפילו בענינים פרטיים, הרי הפלג לדעת הרמב"ם, פ"ד ה"ד שם, שאינה מותרת כ"א למלך ולא להדיוט, שהרמב"ן בתשו' הובאה בכ"מ פ"א דאישות ה"ד, הקשה עליו בתוך דבריו גם מן השופטים, ג"כ ראיתי מי שמתרצים ששופט דין מלך יש לו בזה. אמנם עכ"פ הננו רואים שהרמב"ן לא ס"ל הכי. אבל למה שנוגע להנהגת הכלל, כל שמנהיג את האומה דן הוא במשפטי המלוכה, שהם כלל צרכי האומה הדרושים לשעתם ולמעמד העולם. ומלשון המדרש רבה אמור פ' כ"ו, שאמר על שאול: דור דור ושופטיו דור דור ומלכיו כו', מלך ראשון שיעמוד על בנין, משמע שיהושע לא ה' מלך אלא שופט, ומ"מ כתב הרמב"ם בה' סנהדרין הנ"ל, שהרג את עכן מדין המלכות, ע"פ הודאת עצמו. אלא שאין מדבריו אלה של הרמב"ם כ"כ ראייה, שהרי נראה מלשונו בה' מלכים פ"א הנ"ל, גבי אין מעמידין מלך בתחילה אלא ע"פ ב"ד של ע"א וע"פ נביא: כיהושע שמנהו מש"ר וב"ד, דס"ל שיהושע מלך ה'. וכן נראה ממש"כ בפ"ג ה"ח: כל המורד במלך ישראל יש למלך רשות להרגו, ומייתי ליה מהא דכתיב גבי יהושע כל איש אשר ימרה את פיך וכו' יומת. וכן מוכרח מד' הגמ' סנהדרין מ"ט א', דיליף מהא דרק חזק ואמץ דגבי יהושע למעט שלא לבטל מד"ת, שדן מכאן עמשה שלא לבטל את ישראל ממסכת בשביל מצות דוד, ואם יהושע שופט ה' ולא מלך, ורק מילתא יתירתא קבלו עליהם ישראל עליו, שמי שימרה פיו יומת, נהי דאפשר לדחוק, שהחומר של מורד במלכות ח"מ אפשר ללמד מכאן מדין ק"ו, ואולי אינו אפילו בכלל אין עונשין מן הדין, והוי גילוי מילתא בעלמא, טפי מבת לגבי בת הבת דסנהדרין ע"ו א', אבל לגבי קולא דרק למעט ד"ת מנ"ל ללמוד חמור מקל להקל עליו, ומשו"ה דחה הרמב"ם את המדרש הנ"ל מכח סוגית הש"ס. ומ"מ הסברא קימת, דלענין משפט המלוכה, שנוגע להנהגת הכלל, ודאי גם שופטים מוסכמים ונשיאים כלליים במקום מלך הם עומדים. וסעד לדבר הוא לשון הרמב"ם בפ"ד דסנהדרין ה"ג: ראשי גליות שבבבל במקום מלך הן עומדים ויש להם לרדות את ישראל בכל מקום כו'. וק"ו שנשיאים המוסכמים באומה, בזמן שהיא בארצה ובשלטונה, באיזו מדריגה שהיא, שהועמדו בשביל הנהגת האומה, לא רק בעיקר בשביל הרבצת התורה, כבני בניו של הלל דלא נקראו שבת כ"א מחוקק, כפי הנראה מסנהדרין ה' א', דאינם עומדים במקום מלך, כ"א כח ב"ד יש להם, אבל אותם שהוסכמו בעמדתם לכתחילה בשביל האומה בהנהגת הכללית, גם הארצית, כמלכי בית חשמונאי, וגם נשיאייהם, פשיטא דלא גריעי מראשי גליות שבבבל. וע"כ לא הוצרך קרא לרבות ראשי גליות, שהם דוקא מיהודה, ומבית דוד, כמבואר בתוס' שם ד"ה דהכא בשם הירושלמי, אלא להורות דאפילו בגלות יש להם כח של עמידה במקום מלך ישראל. אבל כשמתמנה מנהיג האומה לכל צרכיה בסגנון מלכות, ע"פ דעת הכלל ודעת ב"ד, ודאי עומד הוא במקום מלך, לענין משפטי המלוכה, הנוגעים להנהגת הכלל...

5 רדב"ז הלכות מלכים פרק ג הלכה ח

[ח] כל המורד במלך ישראל וכו'. פרק נגמר הדין כתיב כל אשר ימרה את פיך יומת יכול אפילו לדברי תורה ת"ל רק חזק ואמץ ומכאן שאם צוה המלך לעבור על דברי תורה אין שומעין לו דכל אכין ורקין מיעוטיין הם. והאי מלך היינו שהומלך על פי נביא או שהסכימו עליו כל ישראל אבל אם קם איש אחד ומלך על ישראל בחזקה אין ישראל חייבין לשמוע אליו והממרה את פיו לא נקרא מורד במלכות.

6 דברים פרשת ראה - שופטים פרק טז

(יה) שְׁפֹטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֶּן לָהֶם בְּכָל שְׁעָרֵיהֶם אֲשֶׁר יִקְוּ אֱלֹהֵיהֶם נִתַּן לָהֶם לְשִׁבְטֵיהֶם וְשִׁפְטוּ אֶת הָעָם מִשְׁפַּט צָדֵק:

7 משנה מסכת אבות פרק ג משנה ב

רבי חנינא סגן הכהנים אומר הוי מתפלל בשלומה של מלכות שאלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו רבי חנינא בן תרדיון אומר שנים שיושבין ואין ביניהן דברי תורה הרי זה מושב לצים שנאמר (תהלים א') ובמושב לצים לא ישב אבל שנים שיושבין ויש ביניהם דברי תורה שכינה ביניהם שנאמר (מלאכי ג') אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ה' ולחושבי שמו אין לי אלא שנים מנין שאפילו אחד שיושב ועוסק בתורה שהקדוש ברוך הוא קובע לו שכר שנאמר (איכה ג') ישב בדד וידום כי נטל עליו.

8) תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נה עמוד א

אמר רבי יצחק: אין מעמידין פרנס על הצבור אלא אם כן נמלכים בצבור, שנאמר ראו קרא ה' בשם בצלאל.

9) שולחן ערוך חושן משפט הלכות שותפים בקרקע סימן קסג סעיף א

כופין בני העיר זה את זה, (אפילו מעוט כופין את המרובים) (רבינו ירוחם נ"א ח"ו), לעשות חומה, דלתים ובריח לעיר; ולבנות להם בית הכנסת; ולקנות ספר תורה נביאים וכתובים, כדי שיקרא בהם כל מי שירצה, מן הצבור. הגה: וה"ה לכל צרכי העיר (עיין בא"ח סי' נ"ה דין שכירות חזן לבני העיר גם סי' נ"ג שם). וכופין בני העיר זה את זה להכניס אורחים ולחלק להם צדקה וליתן בתוך כיס של צדקה (מרדכי פ"ק דב"ב ותשובת מיימוני ספר קנין סימן נ"ט). וע"ל סימן ד' וסימן ו' בני העיר שיש להם דין עם יחיד אם יכולים לדונו, ואם נקראים מוחזקין. דין שכירות למנין, עיין בא"ח סוף סימן נ"ה. ועל הוצאות שהוציאו לבער מסור, כל הדרים בעיר חייבים ליתן לזה (הרא"ש בתשובה כלל ו' סי' כ"א כ"ו וכפול לקמן סי' שפ"ח). כל צרכי צבור שאינן יכולין להשוות עצמן, יש להושיב כל בעלי בתים הנותנים מס ויקבלו עליהם שכל אחד יאמר דעתו לשם שמים, וילכו אחר הרוב. ואם המעוט ימאנו, הרוב יכולין לכונן אותן אפילו בדיני גוים, ולהוציא ממון על זה, והם צריכין לתת חלקם. והמסרב מלומר דעתו על פי החרם, בטלה דעתו ואולינן בתר רוב הנשארים האומרים דעתן (תשובת מוהר"ם ספר קנין סימן כ"ז והגהת מיי' פ"א דתפלה). ועיין בי"ד סימן רנ"ו אימת חייב ליתן לכיס של צדקה.

10) שולחן ערוך חושן משפט הלכות דיינים סימן ב סעיף א

כל בית דין, אפילו אינם סמוכים בא"י, אם רואים שהעם פרוצים בעבירות (ושהוא צורך שעה) (טור), היו דנין בין מיתה בין ממון, בין כל דיני עונש, ואפילו אין בדבר עדות גמורה. ואם הוא אלם, חובטים אותו על ידי עובדי כוכבים. (ויש להם להפקיר ממון ולאבדו כפי מה שרואים לגדור פרצת הדור) (טור בשם הרמב"ם בפרק כ"ד מסנהדרין). וכל מעשיהם יהיו לשם שמים; ודוקא גדול הדור, או טובי העיר שהמחוסם ב"ד עליהם. הגה: וכן נוהגין בכל מקום שטובי העיר בעירן כב"ד הגדול, מכין ועונשין, והפקרן הפקר כפי המנהג; אעפ"י שיש חולקין וס"ל דאין כח ביד טובי העיר באלה, רק להכריח הצבור במה שהיה מנהג מקדם או שקבלו עליהם מדעת ה' כולם, אבל אינן רשאים לשנות דבר במידי דאיכא רווחא ופסידא להאי, או להפקיע ממון שלא מדעת כולם (מרדכי פ' הגוזל בתרא), מכל מקום הולכין אחר מנהג העיר; וכל שכן אם קבלום עליהם לכל דבר, כן נ"ל (ועיין בי"ד סימן רכ"ח דיני תקנות וחרמי צבור). כתבו האחרונים בתשובותיהם דמי שנתחייב מלקות, יתן ארבעים זהובים במקום מלקות (מהרי"ו סימן קמ"ז ומהר"ם מריזבורק); ולא דינא קאמר, אלא שהם פסקו כן לפי שעה, אבל ביד הב"ד להלקותו או ליטול ממון כפי ראות עיניהם, לפי הענין, למגדר מלתא (וע"ל ריש סימן תכ"ה בהג"ה).

RABBI MOSES FEINSTEIN
455 F. D. R. DRIVE
New York, N. Y. 10002

ORegon 7-1222

בית המדרש
הרב משה פיינשטיין
בניין ארבע עשרה
רחוב קניון

תש"ל

October 3, 1984

On reaching the shores of the United States, Jews found a safe haven. The rights guaranteed by the United States Constitution and the Bill of Rights have allowed us the freedom to practice our religion without interference and to live in this republic in safety.

A fundamental principle of Judaism is hakaras hatov -- recognizing benefits afforded us and giving expression to our appreciation. Therefore, it is incumbent upon each Jewish citizen to participate in the democratic system which guards the freedoms we enjoy. The most fundamental responsibility incumbent on each individual is to register and to vote.

Therefore, I urge all members of the Jewish community to fulfill their obligations by registering as soon as possible, and by voting. By this, we can express our appreciation and contribute to the continued security of our community.

M. Feinstein